

Atribut i apozicija kroz razgovor, igru i zajednički rad

Nastavnu aktivnost realizovala je Anela Kodro u Osnovnoj školi Gnojnice u Mostaru, u VI razredu, u okviru nastavnog predmeta Bosanski jezik i književnost. Nastavna jedinica bila je „Atribut i apozicija“, a aktivnost je trajala 45 minuta.

Cilj časa bio je da učenici prepoznaju i razlikuju atribut i apoziciju u rečenici, primijene stečeno znanje kroz različite jezičke zadatke te kroz saradnički rad razvijaju komunikacijske i socijalne vještine.

U radu su korišteni udžbenik, tabla, kreda, radni listići i kartice sa rečenicama. Učenici su se i ranije upoznali sa pojedinim metodama saradničkog učenja, što je omogućilo njihovo uključivanje u aktivnosti na ovom času.

Realizacija aktivnosti

Čas je organizovan kroz više struktura saradničkog učenja, pri čemu su učenici radili u parovima i grupama, naizmjenično razmjenjivali ideje, objašnjavali postupke i zajednički rješavali zadatke.

U uvodnom dijelu primijenjena je struktura Stand Up, Hand Up, Pair Up. Učenici su ustali, kretali se po učionici i podizanjem ruke tražili partnera. Nakon formiranja parova razgovarali su o pitanju: „Koje vrste riječi mogu da opisuju imenicu u rečenici?“ Nakon kratkog razgovora nekoliko parova predstavilo je svoje odgovore razredu. Aktivnost je poslužila kao uvod u temu i aktiviranje prethodnog znanja učenika.

U nastavku je korištena struktura Rally Robin. Učenici su, nakon objašnjenja pojmova atributa i apozicije i zajedničke analize nekoliko primjera na tabli, u parovima naizmjenično navodili rečenice koje sadrže atribut, a zatim rečenice koje sadrže apoziciju. Atribut je predstavljen kroz primjere poput „plavi džemper“ i „plastični sat“, dok je apozicija objašnjena kroz primjer „Moja sestra, dječak šestog razreda, voli tjelesni odgoj.“ Na taj način učenici su povezivali objašnjenje pojmova sa njihovom konkretnom upotrebom u rečenici.

U glavnom dijelu časa primijenjena je struktura Timed Pair Share. Partner A imao je 30 sekundi da objasni razliku između atributa i apozicije i navede primjer, nakon čega je partner B dobio jednako vrijeme za svoje objašnjenje. Nekoliko učenika potom je podijelilo odgovore sa razredom.

Nakon toga je realizovana struktura Rally Coach. Učenici su radili u parovima na radnim listićima. Jedan učenik rješavao je zadatak, na primjer podvlačio attribute i apozicije u zadatim rečenicama, dok je drugi učenik davao upute i savjete. Uloge su zatim zamijenili. Ovakav način rada omogućio je učenicima da istovremeno primjenjuju znanje i pružaju podršku partneru tokom rješavanja zadatka.

Za grupni rad i kreativno izražavanje korištena je struktura Round Robin. Učenici su bili raspoređeni u grupe od po četiri člana i naizmjenično su dodavali dijelove rečenice tako da nastala rečenica sadrži i atribut i apoziciju. Nakon završetka rada jedna grupa je pročitala svoju rečenicu pred razredom.

U završnom dijelu časa primijenjena je struktura Rally Table. Učenici su u parovima ili manjim grupama naizmjenično zapisivali po jednu rečenicu koja sadrži atribut ili apoziciju. Nastavnik je prikupio radne listiće i odabrao pojedine rečenice koje su pročitane pred razredom.

Tokom svih aktivnosti nastavnik je pratio rad učenika, ohrabrivao njihovo uključivanje i davao jasne upute i komunikaciju.

Ostvareni ishodi

Kroz realizovane aktivnosti učenici su radili na definisanju atributa i apozicije, njihovom prepoznavanju u rečenici i uočavanju razlike između proširenja imenice atributom i apozicijom. Stečeno znanje primjenjivali su u različitim jezičkim zadacima, samostalno i u saradnji sa drugim učenicima.

Poseban naglasak bio je na saradnji i komunikaciji. Učenici su naizmjenično govorili, slušali partnera, davali upute i savjete, zajednički rješavali zadatke i učestvovali u kreiranju rečenica. Na taj način sadržaj iz gramatike povezan je sa razvijanjem komunikacijskih i socijalnih vještina.

Kao nastavak rada učenici su dobili domaću zadaću da opišu svog prijatelja ili prijateljicu koristeći attribute i apozicije, te da ih podvuku u rečenicama.